

P. Jan Slepíčka, cyklus homilií o mši svaté, Odry 2024

4. Příprava darů, (7. neděle velikonoční B)

Milé sestry, milí bratři,

po týdenní odmlce tady máme opět katechezi o mši svaté. Už jsme se dotkli úvodních obřadů a bohoslužby slova, dnes tedy směřujeme k **bohoslužbě oběti**. Posledním úkonem bohoslužby slova v rámci odpovědi na evangelium jsou přímluvy. Když kněz dočte závěrečnou modlitbu přímluv, obvykle se posadíme, může to znamenat – uf, konečně si oddechnu, začíná se zpívat sloka písně a někdo z věřících přináší k oltáři chléb a víno. Na chvíli si skutečně **můžeme oddechnout**, ale jen tak, abychom nabrali opět pozornost na to, co nás čeká – vrchol mše svaté – eucharistická modlitba.

Dříve se této přípravné části říkalo **obětování** (offertorium), lepší termín je **příprava darů** (protože v té chvíli se dary ještě neobětují, stane se to později při eucharistické modlitbě). V průvodu se přináší **chléb a víno**, tedy dvě základní potraviny, které si ke slavení eucharistie vybral sám Ježíš. Jsou to každodenní pokrmy Ježíšovy doby a i když už dnes by některým krajinám odpovídala lépe rýže či pivo, nemáme právo měnit to, co Ježíš ustanovil. V nejstarších dobách se ke mši přinášel doma pečený **kvašený chléb**, až od středověku (9.–11. st.) se prosadilo používání nekvašeného chleba (Kristus slavil poslední večeři s nekvašeným chlebem podle židovské tradice vycházející z příběhu o východu z Egypta). U vína nezáleží, je-li **červené či bílé**, důležité je, aby bylo **přírodní**, bez přidaného cukru a nezkažené.

Kdysi, ve starověku, se účastnili průvodu s obětními dary všichni přítomní věřící a přinášeli **doma pečené bochánky a ampulky s vlastním vínem**, které se slily do jednoho obrovského kalicha (jak to chutnalo, těžko říci). Bylo to krásné gesto, při němž **se každý podílel na bohoslužbě** tím, že dával z toho, co on sám od Hospodina přijal a na čem nechal svou námahu. Je tedy velmi vhodné, když dary ke mši svaté přinášejí věřící, a my ostatní se symbolicky připojíme k tomuto průvodu, protože ty dary nesené na oltář, **plody země a lidské práce**, i dnes znamenají to, na čem jsme **zanechali svou námahu**, znamenají nás samotné, **naš život**, naše radosti, ale i trápení. A tak vždy můžeme do misky, kterou nesou zástupci místního společenství, přidat to, co prožíváme. Bůh sestupuje do toho všeho, čím žijeme a v této části liturgie mu máme možnost to všechno, (ty radosti a starosti,) **odevzdat na oltář**, aby on to proměnil.

Když se přinesou obětní dary k oltáři, následují žehnací modlitby nad **chlebem a vínem**, které vycházejí z židovských modliteb při večeři, kněz je říká potichu, (*Požehnaný jsi, Hospodine, Bože celého světa, z tvé štědrosti...*). V těchto modlitbách uznáváme, že **plody přírody i výsledek práce člověka** jsou **darem Božím**, a že tedy Bohu nepřinášíme nic jiného, než co on nám sám dal. Pak kněz ještě říká dvě další tiché modlitby, může oltář i dary okouřit a pak si myje ruce. Toto gesto je **velice silné a starodávné**. Mytí rukou v žádném případě není praktická potřeba ještě z doby, kdy kněz přijímal dary pro chudé, nebo že by byl ušpiněn od kadidla, ale je to **gesto kněze, který se chystá obětovat Bohu**, je v tom přítomna **lítost nad hříchy** a touha po očištění, které může dát pouze Bůh (říká se u toho: *Smyj ze mě, Bože, mou nepravost a očisť mě od mého hříchu*).

P. Jan Slepíčka, cyklus homilií o mši svaté, Odry 2024

Přípravná část končí **modlitbou nad dary**, která je uvedena dialogem: *Modleme se, aby Bůh přijal oběť své církve. Ať ji přijme ke své slávě a k spáse světa.* Vyjadřuje to touhu, aby **Bůh přijal dary** i velkou modlitbu chvály, kterou se nad nimi bude za chvíli modlit. Slova, která v tuto chvíli říkáme, „ať ji přijme ke své slávě a k spáse světa“ nemají být jen formalitou, ale vyjadřují to, co slavení mše svaté znamená - **oslavu dobrého Boha a záchranu pro svět**. Účast na liturgii nám reálně přináší spásu. A protože při liturgii nejde jen o to vyjádřit nahlas to, co máme ve svém srdci, ale spíše **nechat do srdce proniknout to, co říkáme ústy**, jsou pro nás tato slova také povzbuzením, abychom probíhající mši svatou skutečně vnímali a prožili jako **oslavu Boží** a jako událost, v níž se **uskutečňuje naše spása**.

Ale vraťme se ještě ke chlebu a vínu, protože mají jeden další velmi důležitý symbolický význam: Chléb je symbolem všeho, co **člověka sytí a živí**, také je **symbolem námahy a lopoty** (srov. Gn 3, 19), chléb je **nutný pro obživu**. **Víno nutnost není**, je to nápoj milosti (zdarma daný), není nutný pro přežití, ale **pro útěchu, sdílenou radost**, znovunalezené přátelství. Víno **bere dnům jejich všednost**, vztahům monotónnost. Je synonymem slavnosti a plnosti života. Chléb a víno dohromady vyjadřují sdílení, protože **člověk nejí a nepije pouze**, jako to dělají zvířata, **proto aby se nasytil**, ale **sdílí s druhými to, co mu dává život a radost**. Vždy se tyto dvě potraviny **přinášejí dohromady**, aby bylo zřejmé, že spolu jsou znamením, že život člověka, je **pokaždé všední i sváteční**, nutností i milostí, **námahou i radostí**, (nezbytností i nadbytkem, umírněností i opojením, přiměřeností i nadšením)

Dnes v evangeliu jsme slyšeli úryvek z Ježíšovy **velekněžské modlitby**. Na závěr poslední večeře, se Pán modlí za učedníky, aby je **Bůh zachránil od Zlého** (srov. J 17, 15), ale zároveň, aby „**měli v sobě plnost mé radosti**“ (J 17, 13) Když tedy v obětním průvodu přinášíme zároveň chléb a víno, můžeme si uvědomit, že náš křesťanský život **je složen z obojího** – z útrap, námahy, strastí, ale i z nadšení a radosti. A to všechno chceme odevzdat na oltář Pánu, aby on to proměnil.